

РАНЪ-БОСИЛЕКЪ

Р. Я.

ВЪГЛИЩАРЪТЪЗ КОГОРО

ХЕМУСЪ

РАН БОСИЛЕК
ВЪГЛИЩАРЯТ КОГОРО
ЯПОНСКИ ПРИКАЗКИ

chitanka.info

ВЪГЛИЩАРЯТ КОГОРО

Имало едно време един въглищар на име Когоро. Той си имал малка колибка в планината Фушиама^[1] и там сам-самичък горял дърва за дървени въглища. Така едвам изкарвал прехраната си.

Един ден младо момиче влязло в колибата на въглищаря и рекло:
— Яви ми се на сън богиня Киомицо Канон и ми заповяда да те намеря и да стана твоя жена. От днес нататък аз ще живея при тебе и никога няма да се разделим.

Когоро отвърнал:

— Как мога да отблъсна такова хубаво момиче, което е изминало толкова дълъг път, за да дойде при мене в тая пуста планина.

Момичето разтворило скъпоценна торбичка, извадило два къса злато и ги дало на момъка, като казало:

— Иди в града, продай тия неща и купи храна!

Въглищарят взел златото и тръгнал към града. Вървял, каквото вървял, спрял се да си почине край едно езеро. В езерото плували две патици.

— Ех, че хубаво печено ще стане от тия патици! — рекъл си въглищарят.

Той померил със златните късове, които взел за камъни, хвърлил, но не могъл да улучи патиците. Те хвъркнали, а златните късове потънали във водата.

Въглищарят се върнал в колибката. Разказал на момичето, какво направил, как хвърлил двата жълти камъка и как не могъл да убие патиците.

— Ах, какво си направил ти! Защо хвърли камъните! Това не са камъни, а чисто злато. С него щеше да купиш колкото искаш ядене!

Въглищарят се зачудил и попитал:

— Какво каза ти? Нима тия дребни камъни са най-ценното нещо на света? Аз не знаех. Но в тая планина има много такива жълти камъни.

— Така ли? — извикало зарадвано момичето. — Заведи ме да ги видя!

Въглищарят запалил две главни и завел момичето в пещерата при жълтите камъни. Момичето видяло, че камъните били чисто злато.

Почнали да носят злато в колибата. После натрупали цели купища.

Научили се хората от села и градове. Почнали да идват при младоженците. Предлагали им разни предмети, за да им дават в замяна злато. Бедните работници предлагали труда си. Построили дворец на Когоро. Построили и храм на богинята Киомицо Канон от благодарност, гдето напътिला хубавото момиче, да намери въглищаря.

Когоро закупил много земя около двореца и станал богат човек. И вече се наричал Манохоя. В безброй кули пазел съкровищата си.

Богати били младите съпрузи. Всичко имали, охолно живеели. Но нямали рожба от сърце. Манохоя отишъл в храма на Канон, занесъл ѝ най-скъпи съкровища и се помолил да им дари поне една-едничка рожба.

Богинята чула молбата му. Жена му родила дъщеря. Хубостта ѝ блестяла като скъпоценен камък. Нарекли я Тамайо.

Когато момичето станало на четиринадесет години, на престола стъпил младият император Иомей-Тенно. Той намислил да си намери невяста. Повикал най-умните царедворци, дал им шестдесет и шест ветрила и рекъл:

— Разпратете пратеници по цялата империя. На всяко ветрило има образа на жената, която харесвам. Нека всеки пратеник вземе по едно ветрило и търси момиче, което да прилича на образа върху ветрилото. От каквото и род да е това момиче, нека го доведат в моя дворец, и то ще стане императрица.

Обиколили цялата империя, но никъде не намерили момиче, каквото дирели.

Един от пратениците съобщил, обаче, че в страната Бунго живеело чудно хубаво момиче, дъщеря на Манохоя — толкова хубаво, че надминавало образа върху ветрилото.

Като чул това императорът, пратил известие на Манохоя, да му изпроводи дъщеря си, за да се ожени за нея.

Манохоя приел пратеника и му рекъл:

— Голяма чест ми прави императорът, като иска дъщеря ми за жена. Но аз не мога да се съглася да я изпратя, защото ми е едничко чедо.

Върнал се пратеникът. Съобщил на императора, какво казал Манохоя.

Императорът заповядал да съобщат на Манохоя, че за три дена трябва да му достави сто хиляди шиника маково семе. Ако не го достави, ще трябва да доведе дъщеря си в двореца, за да стане жена на императора.

Като чул царската заповед, Манохоя се замислил. Не знаел откъде да набави толкова много семе. Той рекъл на жена си:

— Сега вече ще трябва да изпратим нашата дъщеря в царския дворец, защото не мога намери за толкова късо време толкова много маково семе.

Жена му се засмяла и рекла:

— В четиридесетте хиляди градини, които ми подари през нашия съпругески живот, аз посях много мак. Събирала съм маковото семе в големите житници, които имам при всяка градина — все ще се намерят най-малко сто хиляди шиника.

Манохоя се зарадвал. Свикал много коли, натоварил семето и го изпратил в царския дворец.

Като видял безбройните коли, натоварени с маково семе, императорът се почудил и рекъл:

— Наистина, тоя Манохоя ще да е най-богатият човек в трите обширни царства на будисткия свят — Индия, Китай и Япония.

И той още повече пожелал да се ожени за дъщерята на тоя богаташ.

Изпратил пратеник до Манохоя с заповед да му достави седем къса червен копринен плат. Всеки къс да бъде дълъг петдесет хиляди стъпки и върху него да бъдат извезани с дръжки от кокосови цветове райска градина и образа на Буда. Ако не може да изпрати тоя чуден плат, ще трябва да даде дъщеря си за жена на императора.

Пратеникът предал заповедта на Манохоя. Той се замислил и рекъл на жена си:

— Тоя път вече не можем се отърва. Къде ще намерим такъв чуден плат? Ще трябва да дадем дъщеря си за жена на императора.

Жена му отговорила:

— Наистина, какво по-хубаво нещо можем да пожелаем на нашата дъщеря? Коя девойка не би искала да бъде императрица, да се облича в златна премина и да живее в дворец, украсен с безценни камъни? Но все пак ние обичаме толкова много нашата дъщеря, че за нищо на света не бихме се разделили с нея. Затова нека се помолим на богинята, която ни даде нашата рожба, да ни помогне.

И те отишли в храма на богинята Канон. Изказали ѝ болката си.

— Аз ви дадох това дете и не искам да се раздалите с него. Ще заповядам на моите небесни тъкачки да ви изтъкат и извезат платно, каквото иска императорът.

Богинята дала заповед, и платното било изтъкано и извезано точно така, както го искал императорът. Предали го на Манохоя. А той го изпратил в двореца.

Видял го императорът и извикал:

— Сам Буда помага на тоя Манохоя! Моята царска власт нищо не значи пред силата на Буда, който закриля моята избраница.

Императорът напуснал тайно двореца, облякъл се с пътнишки дрехи и тръгнал за страната Бунго, за да види дали момичето, което желяел за жена, е наистина толкова хубава, колкото му разказвали.

Като стигнал в Бунго, той помолил Манохоя да го вземе за слуга.

— Откъде идеш, момко? — попитал Манохоя.

— От столицата, — отговорил императорът.

— Как се казваш?

— Санро.

— Добре, — рекъл Манохоя. — Ти ще останеш на работа при мене и ще се грижиш за хиляда говеда. Моите говедари гледат лошо говедата. Не ги пасат и не ги поят както трябва. Ти се грижи добре за добитъка, ако искаш да служиш по-дълго при мене.

Санро постъпил на работа при Манохоя, но не бил подготвен за говедар. Не знаел дори как да държи коса, за да коси трева за добитъка. Другите говедари му думали:

— Санро, Санро, кога ще накосиш трева за хиляда говеда. Ние, макар да знаем да косим, не можем да смогнем да накосим трева за нашите говеда, и господарят все е недоволен от нас. А ти какво ще правиш?

Санро извадил свирка и засвирил. Толкова хубаво свирел, че говедата забравили да ядат и слушали с изплезени езици.

Другите говедари отишли при новия говедар и го попитали:

— Какво е това, в което духаш? Много хубаво свири. Хайде посвири ни! Докато свириш, ние ще накосим трева и за твоите говеда.

Санро свирел от сутрин до вечер на говедарите, а те косели трева и за него. От ден на ден той свирел все по-хубаво, и все повече трева косили говедарите. Хранели добре говедата, и господарят бил доволен.

Цели три години работил императорът, като прост говедар, при Манохоя, но никога не видел Тамайо.

В царския дворец почнали да се безпокоят за императора. Свикали най-добрите предсказвачи, да предскажат какво става с изчезналия и как може да се доведе наново в двореца.

Най-прочутият предсказвач рекъл:

— На петнадесетия ден от осмия месец се празнува големия празник на бога Хахиман. Съобщете на Манохоя в страната Бунго, че тая година той ще трябва да ръководи празненството. Тогава императорът ще се върне и по народна воля ще поеме управлението на страната.

Тозчас изпратили пратеници при Манохоя. Те му съобщили, че той трябва да ръководи голямото празненство.

Манохоя попитал:

— Какво трябва да правя?

— Ще даваш знак кога какво да се изпълни. Най-напред ще танцуват осем девизи. После ще свирят пет прочути свирачи. После ще бият барабани, ще звънят звънчета. Ще има надбягване на коне и лъвов танц. И най-после празненството ще завърши със стрелба с лъкове.

Манохоя свикал всички изпълнители и им наредил, какво трябва да правят. Не могъл да намери само изкусен стрелец, който да даде трите свещени изстрела от гърба на най-бързия кон. Той повикал своите хиляда говедари и ги попитал:

— Кой от вас ще може да даде трите свещени изстрела?

Слугите му отговорили:

— Ние сме прости говедари. От стрелба и езда нищо не разбираме. Но Санро, човекът от столицата, навярно ще умее да стреля и да язди.

Манохоя повикал Санро и го попитал:

— Можеш ли да яздиш пастирски кон и да стреляш изкусно?

Санро отговорил:

— Да, умея. Пригответе ми всичко каквото трябва.

Приготвили му. Зарадвал се Манохоя и рекъл:

— Санро, ако сполучиш в стрелбата, ще ти дам дъщеря си за жена и на тебе ще оставя всички мои съкровища.

Настъпил петнадесетият ден от осмия месец. Почнало празненството.

След танците и надбягванията, дошло ред за стрелбата от препускащи коне.

Манохоя и жена му седели в богата ложа.

Явил се говедарят Санро, в разкошна премина, за да даде трите свещени изстрела, с които да се почнат стрелбите. Яхнал той своя вран кон. Приготвил се да препусне и да стреля яздешком. Конникът бил толкова хубав, че всички зрители си казали:

— По-хубав момък надали има по света!

Препуснал Санро своя кон вихрогон, стрелял два пъти — и двата пъти улучил кръга. Стрелял и трети път и пак улучил кръга, който бил нарисуван на вратата на един златен долап. Разтворил се златният долап, и бог Хахиман излязъл от там, облечен с бели дрехи, с висока черна шапка. В ръка държал златен скиптър.

Той слязъл по стъпалата и се хвърлил пред краката на стрелеца Санро.

Всички зрители останали учудени.

Манохоя и жена му слезли от ложата, отишли при Санро и коленичили пред краката му. Те разбрали, че момъкът, който служил при тях цели три години, бил самият император.

С дигнати ръце те го молели:

— Прости ни, господарю! Цели три години ти се унижава пред нас, за да спечелиш ръката на нашата дъщеря. Ние от сърце ти я даваме за другарка.

Манохоя и жена му завели дъщеря си при императора. Той хванал Тамайо за ръка, поблагодарил на бога Хахиман и я завел в столицата.

Там те живели щастливо в златен дворец, украсен с скъпоценни камъни. И до ден днешен се разказва в Япония за славния император и за неговата хубава съпруга.

[1] През 1943 г., когато Ран-Босилек е преразказал тази популярна японска приказка, той е употребил общоприетото тогава, но днес по-рядко срещано на български произношение „Фушиама“ на името на свещената японска планина Фуджи, или Фуджияма /Б.ред./ ↑

ЧУДНИЯТ ЧАЙНИК

Преди много, много години в един японски храм имало стар чайник. Един ден жрецьт на храма сложил чайника на огнището да свари чай. Но за голяма негова изненада, от чайника се показала муцуна и опашка на язовец.

Жрецьт се уплашил. Повикал своите прислужници. И те се смаяли, като видели чудния чайник. Докато се чудели и маели какво да сторят, чайникът се вдигнал от огнището и почнал да хвърчи из стаята на жреца. Втурнали се прислужниците. Рипнал и жрецьт. Мъчили се тъй, опитвали се инак, но не могли да хванят хвърчащия чайник.

Най-сетне свалили го на пода и го заключили в железен ковчег. Искали да заровят чудния чайник някъде далеч, за да се отървят от злия дух, който се бил вселил в него.

Но когато да излизат от храма, жрецьт си рекъл: „Защо ли пък да заравям в земята такъв стар и хубав чайник? Ще го оставя в храма, докато намисля какво да направя с него.“ Жрецьт оставил чайника в храма. Чайникът пак приел своя истински вид. Скрил си язовската муцуна и опашка. Един ден жрецьт си рекъл:

— Защо ли не продам тоя чайник. Все ще взема някоя и друга пара и ще се отърва от него.

Той занесъл чайника на един майстор и го попитал:

— Не искаш ли да купиш тоя чайник? Майсторът прегледал чайника и рекъл:

— Ще го купя, ако вземеш за него двадесет медни монети.

Жрецьт се съгласил. Майсторът занесъл чайника вкъщи. Когато легнал да спи, чул някакъв шум край възглавницата. По-гледнал с едно око изпод завивката. Видял, че чайникът се разхожда из стаята, обраснал цял в козина, с язовска муцуна и опашка. Майсторът се уплашил и скочил. Но чайникът в тоз миг взел истинския си вид. Смаял се майсторът.

На другата вечер, като легнал да спи, пак чул шум. Погледнал изпод завивката и отново видял чайника, превърнат на язовец. Това се

случило няколко нощи по ред.

Майсторът занесъл чайника при един свой приятел. Разказал му, как чудният чайник се превръща на язовец.

Приятелят разгледал чайника, помислил малко и рекъл:

— Тоя чайник е чудноват. Той ти носи щастие. Ти можеш да изкараш добри пари с него. Почни да ходиш по сборища и панаири. Завържи го с връв, пей му, свири му и го приучи да играе пред любопитни зрители.

Майсторът послушал своя приятел. Наел един фокусник и тръгнали с него да разиграват чудния чайник. Събрали много пари. Мълвата за чудния чайник, който, се превръща на язовец, се разнесла навсякъде в Япония и по чужбина. Знатни лица, големи богаташи, царедворци и князе почнали да канят стопанина на чайника, за да видят най-голямото чудо на света.

Майсторът забогатял много. И толкова бил благодарен на жреца, загдето открил тайната на язовеца, че занесъл чудния чайник в храма. Оставил го там, и оттогава храмът станал много известен — мало и голямо ходело да гледа нечувано и невиджано чудо.

ОТГДЕ Е ПРОИЗЛЯЗЛА МАЙМУНАТА

Преди много години живеело непослушно и лениво момиче. Майка му много тъгувала, защото то всеки ден правело пакости.

Веднаж майката сложила да сготви каша от ориз и просо. Като увряла кашата, майката я отнела от огъня и накарала дъщеря си да я бърка с бамбукова пръчка.

Дъщерята бъркала и току облизвала бъркачката. Майка ѝ я видяла и почнала да ѝ се кара:

— Ти пак вършиш, каквото не трябва. По-добре е да идеш в гората при дивите животни! Там трябва да живееш, а не тука. Всеки миг ме ядосваш.

Пакостницата, за да ядоса още повече майка си, сложила бъркачката под гърба си и почнала да я мърда насам-натам.

Изведнъж цялото тяло на момичето се покрило с косми, и бъркачката се превърнала на опашка.

Майката се хванала за главата:

— Ах, Божичко, дъщеря ми стана на маймуна!

Маймуната се изплезила на майката и избягала в гората.

Оттогава до ден днешен маймуната живее из горите и прави пакости на хората.

ОРЕХЧЕТО

Веднаж орелът попаднал във въжена примка.

Събрали се всички птици на съвет. Трябвало да измислят, как да помогнат на своя цар.

Станал дивият петел и рекъл:

— За да освободим нашия цар, трябва да намажем с кал въжето. От калта въжето ще изгние, и царят лесно ще го скъса.

Замислили се всички птици. Орехчето излязло напред и рекло:

— Какво думаш, петльо! Докато изгние въжето, и нашият цар ще се прости с живота. Друго нещо трябва да направим, за да му помогнем. Всяка от събраните тук птици да клъвне по няколко пъти въжето и то ще се прекъсне! С дружни сили ще освободим нашия цар.

— Прието! Прието! Това се казва умен съвет! — развикали се птиците.

Почнали една по една да кълват въжето. От кълването то се разнищило и най-после се прекъснало.

Освободил се орелът и рекъл:

— Да си живо, орехче! Ти си най-умната от всички птици. Отсега нататък ще бъдеш мой първи съветник.

Оттогава до ден днешен орехчето минава за най-умната от всички птици. Дори то е и предсказвач на времето. Яви ли се зиме през големите студове, то ни известява, че скоро ще настъпят топли дни. Видим ли го лете в големи горещини, това показва, че ще настъпи хладно време.

А дивият петел, като видял, колко глупаво посъветвал птиците, засрамил се, зачервил се и до ден днешен има червени петна около очите си.

ХИТРЕЦЪТ КИХИГО

Хитрецът Кихиго купил евтина земя. Но била много мочурлива. Нищо не можело да расте по нея. Той искал да я отъпче и тогава да я засее. Но как може сам човек да отъпче толкова земя!

Мислил, мислил хитър Кихиго, най-после намислил, какво да направи.

Разгласил наблизко и надалеко, че е недоволен от земния живот и че в еди-кой си ден ще се покачи на небето. Който иска да го види, може да дойде в неговата новокупена земя, отдето ще се изкачи на оня свят.

В уречения ден надошли зрители от близко и далеко. Толкова много люде се струпали, че мястото, отдето щял да се вдигне Кихиго, се препълнило. Някои дошли с ядене и пиене. Надошли и циркове и смешници да веселят и развличат посетителите.

Най-после излязъл Кихиго. Закрепил няколко стълби една о друга и почнал да се изкачва към небето. Качвал се, качвал се нагоре — по едно време стълбата се разклатила. Зрителите завикали:

— Гледайте, гледайте! Колко е опасно! Всеки миг Кихиго може да полети към земята!

Чул ги Кихиго. Почнал да слиза по стълбата. Като наближил до зрителите, извикал:

— Щом е толкова опасно, ще отложа покачването на небето за друг ден, когато дойдат по-безстрашни зрители, които да гледат спокойно моето смело покачване.

И той си отишъл вкъщи. Ядосали се посетителите, че били надхитрени. А Кихиго останал доволен, че безплатно му отъпкали местото.

ЗЛАТЕН ДЪЖД

Един старец отишъл в града и си купил стара пукната тенджера. Нахлупил я на глава и си тръгнал към село.

Кой как го срещнел, все го питал:

— Старче, за какво ти е тая тенджера?

Старецът отговарял:

— Покривът ми е прокапал. Ще захлупя дупката с тенджерата.

Отишъл си старецът вкъщи. Захлупил с тенджерата покрива, гдето капело.

Една нощ старецът сънувал, че от небето бил завалял златен дъжд.

На сутринта отишъл в градината. Искал да си посади едно дръвче. Изкопал дупка, а там намерил гърне. Отхлупил го. Видял, че е пълно с жълтици. Той си помислил: „Гледай ти сполука! Нощес сънувах златен дъжд и ето ти гърне с жълтици!“

Но помислил и си рекъл:

— Златото, което сънувах нощес, идеше от небето, а тия жълтици са заровени в земята. Значи не са мои.

Той захлупил гърнето и го заровил. Съседът му го видял. Зачудил се, какво си говори старецът. Погледнал през оградата и забелязал, че бил заровил нещо в земята.

Старецът се прибрал вкъщи. А съседът прескочил оградата, разровил прясната пръст и извадил гърнето. Отхлупил го и видял, че змии мърдат в него. Той се ядосал много и решил да си отмъсти на стареца. Взел гърнето и се покачил върху покрива на съседа. Махнал счупената тенджера, изсипал през дупката змиите в стаята на стареца, па извикал:

— Старче, старче, гледай какво има в стаята ти!

Отишъл старецът в стаята. Гледа — от тавана вали дъжд от жълтици. Той се зарадвал и рекъл:

— Такъв дъжд видях и на сън. Тоя път златото иде от небето и е предназначено за мене.

Старецът събрал жълтиците. Станал много богат и прекарал старините си весел и безгрижен.

Издание:

Ран-Босилек. ВЪглищарят Когоро. Японски приказки,
преразказани от Ран-Босилек

„Хемус“, А. Д. за книгопечатане и издателство, София

Картини и корица от В. Лазаркевич

София, Придворна печатница, 1941

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.